

SVENSKA DAGBLADET

BRÄNNPUNKT 2012-11-01

Låt inte den avlidne få en biroll

Vid begravningar talar prästen i genomsnitt sju minuter om den avlidne. Är inte en människas liv värt mer än så? Vi behöver samlas till eftertanke om de personer som betytt något för oss, skriver Sara Pellving, officiant vid borgerliga begravningar.

1 november 2012 kl 01:26 , uppdaterad: 1 november 2012 kl 15:12 **BRÄNNPUNKT | BEGRAVNINGAR**

Döden har städats undan och det kyrkliga dominerar. Och detta i ett av världens mest sekulära länder.

Sara Pellving

Vem tänker du på vid din farfars begravning? Den frågan är i allra högsta grad relevant. På de flesta begravningar (i fjol skedde 81 procent av alla svenska begravningar i Svenska kyrkan) samlas vi för att lyssna till det kristna budskapet. Det vill säga den begravning som är en sista hyllning att minnas vår farfar ägnar vi framför allt åt att lyssna till berättelsen om Jesus. Begravningsceremonin har en viktig roll i att föra de anhöriga framåt i sorgebearbetningen. Men den uppgiften har en biroll i de flesta svenska ceremonier i dag. Vi lyssnar till kristna sånger, i stället för sådan musik som farfar tyckte om. Vi lyssnar till Bibelns ord, i stället för till fler anekdoter om farfars barndom, hans milstolpar och underfundigheter. Det borde ju egentligen vara självklart att det är den döde som ska dominera sin egen begravningsceremoni. Begravningen är ju bokslutet över farfars liv, när vi minns, försonas och tackar för den tid vi haft tillsammans.

Nu till helgen är det Alla helgons dag. Det är den minst kravfyllda av alla högtider. Vi samlas till eftertanke och tänder ljus. Det är inte längre minnet av de kristna helgonen som står i fokus. Allhelgonahelgen har fått en ny innebörd. I stället är det minnet av vårt eget ursprung, att ägna en tanke åt dem som har betytt något för dig och mig.

Det är då jag återkommer till frågan: Vem tänker du på vid din farfars begravning? För visst är det märkligt att den dag som vi borde ägna åt just farfar, att vi då lyssnar till psalmer och Bibelns ord. Borde det inte vara så att det kristna budskapet hör hemma alla andra dagar på året? Varje dag har vi möjlighet att ägna oss åt bön och psalmer. Och varje söndag kan vi gå på våra gudstjänster. Gör gärna det! Men varför ägnar vi oss åt kyrklighet på vår farfars begravning?

Kyrkoherden Jan-Olof Aggedal har skrivit en avhandling där han studerat 432 prästers griftetal och kommit fram till att en präst talar i genomsnitt sju minuter om den som dött. Det vill säga av sin egen begravningsceremoni får den döde endast sju minuter. Dessutom kräver Svenska kyrkan att denna personliga del ska vara sammanflätad med det kristna budskapet.

Varför är inte en människas liv värt mer än så? Varför är det inte självklart att det är den döde och hans/hennes närstående som är huvudpersonerna på den egna begravningen?

Det är därför Allhelgonahelgen har en sådan viktig uppgift. Många känner ett behov av att samlas till eftertanke om de personer som betytt något för oss. Allhelgonahelgen har på ett sätt övertagit rollen för en stunds eftertanke.

Förr i tiden användes lit de parade, att den döde låg på sin säng ihemmet för att anhöriga skulle samlas kring den döde, både till eftertanke och för att få tid på sig att förstå att farfar inte längre levde. Men detta moment har nästan helt försvunnit i dagens Sverige. Döden har städats undan och det kyrkliga dominerar. Och detta i ett av världens mest sekulära länder. Ta därför vara på den kommande Alla helgons dag, samlas, tänd ett ljus och ägna en stund till eftertanke åt alla dem som har stått dig nära.

SARA PELLVING

officiant borgerlig begravning

Källor: "Griftetalet mellan trostolkning och livstydning – en pastoralteologisk studie" av Jan-Olof Aggedal, Arcus Förlag, Lund 2003, samt www.svenskakyrkan.se.